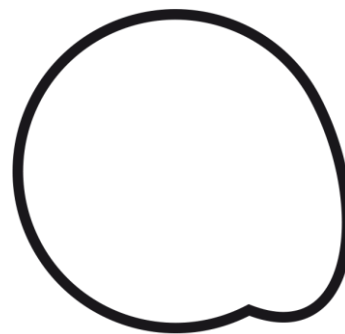

Závěrečná zpráva BRNO ART OPEN 2022 / gGeEnn / Mendel je... umělec!

7. 6. – 28. 8. 2022

Zúčastnění umělci:	Anna Hulačová (Česká republika) Tomas Gabzdil Libertiny (Slovensko/Holandsko) Kuai Shen (Ekvádor/Německo) Saša Spačal (Slovinsko) Jiří Suchánek (Brno) Uli Westphal (Německo)
kurátoři:	Milan Mikuláščík a Milan Kreuzzieger
Produkce projektu:	Jitka Pernesová, Zdeněk Hamža
PR:	Anna Saavedra, Anna Kvášová
Doprovodné programy:	Romana Horáková, Lenka Trantírková
spolupráce na realizacích:	Radek Čák, Pavel Dvořák, Tomáš Plachký, Lukáš Chromčák
Pořadatel:	Dům umění města Brna ve spolupráci se statutárním městem Brnem
Podpora:	Ministerstvo kultury České republiky Jihomoravský kraj Česko-německý fond budoucnosti
Mediální partneři:	ARTMAP, ARTALK, Artikl, GoOut, TIC Brno, Kam v Brně, České galerie
Spolupracující instituce:	Augustiniánské opatství na Starém Brně Masarykova univerzita Městská část Brno- střed Muzeum Brněnska Společně Brno Veřejná zeleň města Brna Obec Vražné-Hynčice

Záštitu nad přehlídkou převzal ministr kultury ČR Martin Baxa a primátorka statutárního města Brna Markéta Vaňková.

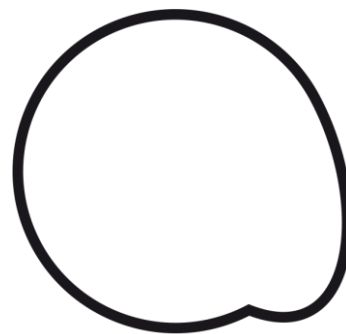
Pravidelná přehlídka uměleckých projektů ve veřejném prostoru **Brno Art Open (BAO)** byla v roce 2022 věnována 200. výročí narození Johanna Gregora Mendela, světově proslulého brněnského vědce, kterému se podařilo objevit zákony dědičnosti před samotným založením genetiky jako vědeckého oboru.

Je zvláštním, ale v jistém smyslu typickým paradoxem, že v české společnosti nedosahuje Mendelova proslulost ani zdaleka míry odpovídající jeho mezinárodnímu významu. Brno Art Open připomenulo Johanna Gregora Mendela jako komplexní osobnost skrze výstavu uměleckých projektů ve veřejném prostoru s názvem **gGeEnn** a podtitulem **Mendel je... umělec!** a pokusilo se alespoň částečně obsáhnout šíři jeho multidisciplinárního vědeckého výzkumu (vedle šlechtění a křížení rostlin například včelařské či meteorologické aktivity a zkoumání dalších přírodních věd).

Některé lokace pro umístění jednotlivých realizací byly vybrány s ohledem na místa, kde se odehrály či byly prezentovány Mendelovy historické objevy (Augustiniánský klášter u kostela sv. Tomáše, škola v Jánské ulici) i drobné každodenní události a činnosti (rodný dům v Hynčicích), nebo která poukazují na ambice Brna jako aktivního vědeckého, výzkumného a vzdělávacího centra mezinárodního významu (kampus Masarykovy university v Brně).

V letošní přehlídce **Brno Art Open** se střetly dva heterogenní koncepty – **křehkost a proměnlivost bioartu** s tradiční představou **umění jako něčeho statického (sochy) ve veřejném prostoru**, aby vytvořily osobitou syntézu, která umožnila atraktivně a přitom věcně vizualizovat zvolená témata. Bio-art je umělecký směr, který radikálním způsobem kombinuje vědecké a umělecké přístupy, manipuluje s biologickými (často nestabilními a dynamicky se proměňujícími) materiály a živými organismy a nechává velký prostor experimentu. Propojení umělecké a vědecké imaginace přináší nový obohacující pohled na důležité společenské jevy a otevírá diskusi nad důležitými etickými otázkami a problémy současnosti.

BAO 2022 **gGeEnn** představilo Mendela nejen jako vědce, ale také jako člověka, jenž i po dvou stech letech od svého narození dokáže inspirovat současné umělce a umělkyně. Tvůrci reagovali také na mentální obrat daný globálním ekologickým probuzením, v jehož rámci přemýšlejí o zásadách člověka a moci, která má tendenci organizovat život jak na makroúrovni životního prostředí a lidských společenství, tak i na mikroúrovni buněk.

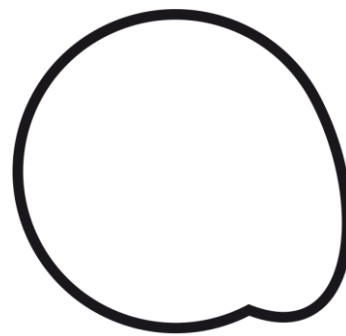

Již osmý ročník přehlídky měl být původně uskutečněn v roce 2021. Pravidelný rytmus bienále byl však narušen pandemickou situací. Práce na přípravě přehlídky byly koordinovány uměleckou radou, která autorům výstavního záměru a organizátorům poskytuje širší odbornou reflexi navrhované koncepce výstavy a její návaznost na dlouhodobý koncept přehlídky. S přípravou letošního ročníku pomáhala rada složená ze zkušených historiků umění a umělců Magdaleny Juříkové, Rostislava Koryčánka, Pavla Korbičky, Lenky Klodové a Dominika Langa.

Z hlediska pořadatelské instituce je vhodné upozornit na nesmírnou produkční náročnost přípravy a na podíl „neviditelných“ profesí zajišťujících hladký chod přehlídky od okamžiku, kdy se umělecká díla dostanou ven. Jejich další život ve městě totiž provázejí mnohé problémy – od vandalizace přes stížnosti občanů až po bulvární reflexe v médiích nebo na sociálních sítích. Podstatným aspektem, jenž výrazně ovlivňuje výsledný charakter přehlídky, je také spolupráce a součinnost s jednotlivými složkami správního aparátu, který město organizuje a řídí. Neméně důležitá je také vůle a vize správního aparátu a politické reprezentace města při posuzování a rozhodování o možnostech dočasného, případně trvalého umístění vybraných vystavovaných děl ve veřejném prostoru. Přehlídka tak přináší i impuls k obohacení města Brna o díla významných autorů a zároveň ověření jejich fungování v konkrétní lokalitě.

Od samotného počátku existence přehlídky pořadatelé do její organizace zapojují také příbuzné kulturní instituce, školy, spolky a sdružení, či formou sponzorské spolupráce i lokální firmy a podnikatele.

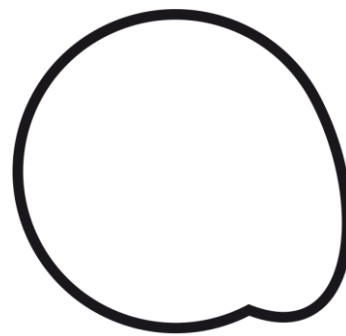

Účastníci:

Kuai Shen (EC/DE) – umělec ekvádorského původu, který žije v Německu (Cologne). Dlouhodobě se zabývá zkoumáním života hmyzu. Jeho umělecké projekty využívají sofistikované audiovizuální instalace a zkoumají prostřednictvím současných technologií vztahy mezi lidskou společností a chováním mravenců jako sociálního hmyzu, který se dokáže organizovat a při řešení problémů spolupracovat zespoda nahoru, nebo jejich organickou architekturou a konstrukcí miniaturních ekosystémů. Kuai Shen věří, že chování mravenců nás může inspirovat. Účastnil se několika významných uměleckých výstav – např. *Manifesty 9* (2011). Ve svém projektu pro BAO 2022 se zaměřil na konfrontaci studia mravenců v Hynčicích (rodné vesnici J. G. Mendela) se životem mravenců v deštném pralese. Podařilo se mu rozvinout i spolupráci s předními českými odborníky na tuto tematiku, s manželi Klárou a Pavel Bezděčkovými.

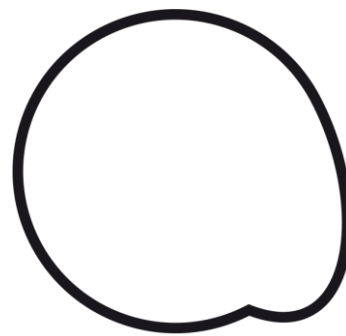
Uli Westphal (DE) – německý umělec, který žije a pracuje v Berlíně. Soustřeďuje se na systémy klasifikace, a jak lidé vnímají, popisují a transformují přírodní svět. V posledních letech se zaměřuje zejména na potravinářský průmysl. Jeho práce často spojuje umělecké projekty s vědeckým experimentálním výzkumem. V duchu světoznámých pokusů J. G. Mendela s hybridy hrachu vytvořil pro BAO 2022 soubory převážně dvojic různých odrůd hrachu, které nafotil pomocí mikroskopu. Jako billboardy byly umístěny na budovách v různých lokalitách města Brna a u vstupu do rodného domu J. G. Mendela v Hynčicích.

Anna Hulačová (CZ) – česká umělkyně, která vytváří sochy, instalace a performance. Nápaditým způsobem spojuje různorodé zdroje do nového uměleckého díla. Pro BAO 2022 vytvořila dvojici sochařsky ztvárněných úlů, které byly umístěny v areálu Augustiniánského kláštera v Brně, kde J. G. Mendel choval různé druhy včel.

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

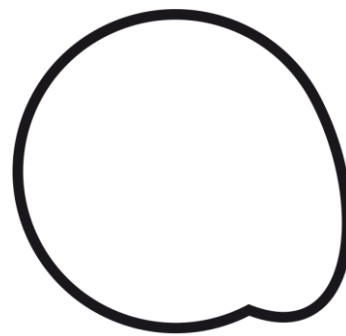
Tomas Gabzdil Libertiny (SK/NL) – narodil se na Slovensku, žije a pracuje v Rotterdamu. Prostřednictvím přírodních procesů i současných technologií zkoumá možnosti současného designu a sochařství. Fascinují ho opakující se vzorce i nedokonalosti přírody, ve svém díle používá jak vyspělé technologie, tak tradiční rukodělné postupy.

Pro BAO 2022 transformoval fragmenty včelí plástve do sochařského objektu vytvořeného strojem.

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

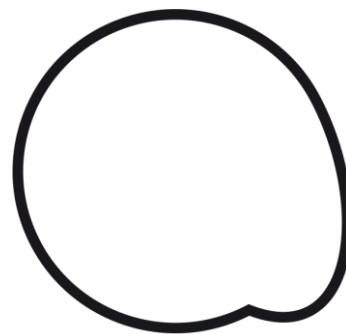
Saša Spačal (SI) – patří k předním představitelkám současného slovinského bioartu a audiovizuální tvorby na mezinárodní scéně. Z umělecké perspektivy rozvíjí vědecké pokusy s houbami, bakteriemi a dalšími biologickými entitami. Mikroskopický obraz transformuje pomocí softwarových procesů do digitálního obrazu a zvukových generativních kompozic.

Pro BAO 2022 vytvořila multimediální instalaci inspirovanou Mendelovým skleníkem, v němž byly prováděny hybridizační pokusy.

Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

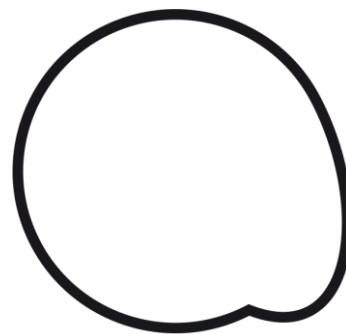
Jiří Y. Suchánek (CZ) – český multimediální a soundartový experimentální umělec, který žije a pracuje v Brně. Přednáší na Fakultě umění VUT v Brně a na JAMU. Jeho mnohdy interaktivní zvukově-světelné instalace jsou umísťovány ve veřejném prostoru (hvězdárna, most ad.). Jedním z charakteristických rysů jeho instalací je zvuk, který vzniká sonifikací dat a bývá transformován prostřednictvím elektroniky do jiného média (světla).

Pro BAO 2022 vytvořil instalaci na školu v Jánské ulici v Brně, kde Mendel přednášel o svých objevech. Zvukově-světelná instalace reagovala na pohyb větru a připomínala Mendelův odkaz nejen v oblasti zkoumání dědičnosti, ale i pro meteorologii a astronomii.

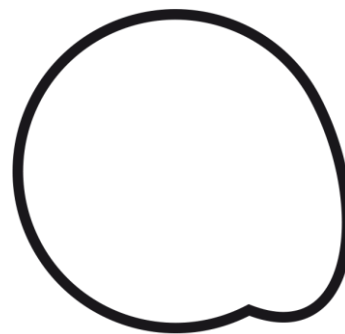
Dům umění města Brna
The Brno House of Arts

Malinovského nám. 2, Brno
www.dum-umeni.cz

Dům umění města Brna / Dům umění / Dům pánů z Kunštátu / Galerie G99 /
út – ne 10–18 h / každou středu jednotné vstupné 20 Kč

www.dum-umeni.cz

Doprovodný program:

7. 6. 13:00 / hala

Tisková konference + následná procházka s novináři k dílům

7. 6. 18:00 / hala, předprostor DU

Vernisáž. V rámci programu vystoupili Kuai Shen a Auriel se sound performancí Plectrum a hudebník Lišaj.

8. 6. 16:00–18:00

Zkrácená komentovaná procházka (začátek před DU) / Kuai Shen, Jiří Suchánek, Tomas Gabzdil Libertíny

8. 6. 19:00 / hala

Polylog o mravencích a bioartu

Diskutující: Kuai Shen, RNDr. Klára Bezděčková a Ph.D. Pavel Bezděčka, zoologové
Muzea Vysočiny v Jihlavě, odborníci na mravence

15. 6. 10:00–16:00 / studio

Umění ve veřejném prostoru

Série prezentací a následná diskuse na téma umění ve veřejném prostoru.

10:00–12:00

Moderátorka: Terezie Petišková, ředitelka Domu umění města Brna

Cornelia Offergeld – KÖR – umění ve vídeňském veřejném prostoru

Cornelia Offergeld představila fungování instituce KÖR, která byla založena v roce 2004 ze společné iniciativy podnikatelských skupin Kultura, Rozvoj měst a Bydlení. Úkolem KÖR je oživovat veřejný prostor města Vídně pomocí stálých nebo dočasných uměleckých projektů. Cílem je posílit identitu města a jednotlivých čtvrtí v oblasti současného umění a oživit funkci veřejného prostoru jako agory - místa společensko-politické a kulturní debaty. KÖR realizuje umělecké projekty, zadává zakázky umělcům, organizuje umělecké soutěže na projekty ve veřejném prostoru, uděluje granty umělcům nebo realizátorům projektů a realizuje související aktivity (sympozia, publikace, zprostředkovatelské programy atd.).

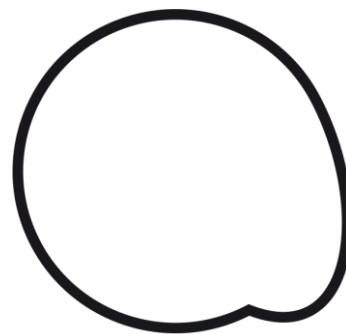
PhDr. et RNDr. Milan Kreuzzieger, Ph.D.

BAO 2022 – biologické entity a meteorologické umění ve veřejném prostoru.

Výchozím bodem příspěvku byla kurátorská zkušenost s přípravou Brno Art Open 2022.

Zatímco počáteční ročníky BAO měly podtitul „sochy v ulicích“, mendelovská témata (genetika, meteorologie, včelařství) přivedla kurátory (kromě Milana Kreuzziegera také Milana Mikuláščíka) k uměleckým projektům, které se zaměřují na biologické entity nebo

meteorologické jevy. Může nová environmentální citlivost vůči klimatickým změnám a entitám, které překračují rámec antropocentrismu, ukázat také nové dimenze veřejného prostoru?

Na dopolední blok prezentací a diskusi navázal odpolední workshop, v rámci kterého proběhla ideová diskuse a příprava pilotního projektu, jehož výstupem je postupné osazování 28 míst pro umění ve veřejném prostoru města Brna napříč centrem i periferií v letech 2023–2028. Záměrem workshopu je pojmenování úskalí realizací uměleckých děl v otevřeném prostoru moderního města a hledání řešení v podobě konkrétního projektového záměru, který bude součástí brněnské kandidatury na Evropské hlavní město kultury 2028.

Moderátorky workshopu: Šárka Zahálková, programová ředitelka GAMPA a Marcela Straková, programová ředitelka Brno 2028

13:00–16:00

Mgr. Jana Kořínková, Ph.D.

„Dům umělců v Brně už stojí; hůř bude o umělce.“ Proměny výtvarného řešení Domu umění města Brna a jeho okolí

Příspěvek představil proměny výtvarného řešení hlavní budovy Domu umění města Brna, tj. od doby Riedova Künstlerhausu, přes poválečnou rekonstrukci stavby podle projektu Bohuslava Fuchse až po současné řešení. Pozornost byla věnována též uměleckým dílům, jejichž přítomnost v bezprostředním okolí budovy přímo souvisí či souvisela s provozem instituce.

Mgr. Michal Doležel

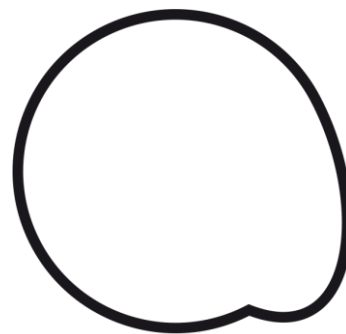
Připravovaná architektonicko-krajinářská soutěž na předprostor Domu umění a park Koliště I

Prezentace chystané krajinářsko-architektonické soutěže na část parku Koliště, ve kterém se Dům umění nachází. Navržené řešení by mělo rozdělit území do jednotlivých etap tak, aby bylo možné realizovat nezávisle na sobě předprostor Domu umění a následně zvlášť park Koliště I. Účelem a posláním krajinářsko-architektonické jednofázové otevřené projektové soutěže je nalézt a ocenit nejvhodnější řešení a vybrat zpracovatele projektové dokumentace, kterému následně město Brno zadá zakázku na projektovou dokumentaci.

23. 6. 17:00 / hala

Diskuze o meteorologii a včelařství: Mendel je... meteorolog a včelař!

Diskutující: Jaroslav Rožnovský, Jiří Y. Suchánek, Jiří Zígal, Vladimír Ptáček

24. 7. 16:00

Komentovaná prohlídka (začátek u vchodu do Augustiniánského kláštera na Mendlově náměstí)

16. 8. 19:00–20:00

Koncert kapely Lesní zvěř před DU

26. 8. 15:15–16:45

Komentovaná prohlídka (začátek na nádvoří Domu pánů z Kunštátu)

27. 8. 16:00

Komentovaná prohlídka pro mezinárodní delegaci ICOM (začátek u vchodu do Augustiniánského kláštera na Mendlově náměstí)

Videozáznamy k BAO 2022:

Dokument BAO 2022 <https://youtu.be/bKkB2JoR7O4>

Polylog o mravencích https://youtu.be/YZ5fuA_l8zY

Diskuze Mendel je... meteorolog a včelař! <https://youtu.be/-kq9DjGddiE>

Po dobu průběhu přehlídky také fungoval informační **web** s mapou s vyznačením jednotlivých realizací, popisem a informacemi o autorech.

Zpracovala: J. Pernesová

Příloha: Výběr z mediálních ohlasů